Warszawa, 16 października 2026 r.

INFORMACJA PRASOWA

Dzień bez brody: kiedy zarost osłabia maskę

Nawet dobra maska może nie chronić tak, jak powinna, jeśli nie przylega szczelnie do twarzy. Problemem może być zarost, który tworzy drobne nieszczelności i osłabia ochronę przed zanieczyszczeniami powietrza. Przypadający 19 października Dzień bez Brody to dobry moment, by przypomnieć, że w niektórych zawodach zarost ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa.

Półmaski filtrujące, półmaski elastomerowe i maski pełnotwarzowe chronią przed zanieczyszczeniami obecnymi w powietrzu. Warunek jest jednak prosty: tam, gdzie sprzęt powinien szczelnie przylegać do twarzy, nic nie powinno zaburzać tego kontaktu. I właśnie tutaj pojawia się problem brody. Włosy znajdujące się pod uszczelnieniem sprawiają, że pomiędzy maską a skórą pozostają niewielkie szczeliny, którymi część powietrza dostaje się pod maskę bokiem, zamiast przejść przez element filtrujący.

– *Możemy mieć bardzo dobry sprzęt i skuteczny filtr, ale jeżeli pomiędzy maską a twarzą powstanie nieszczelność, część zanieczyszczonego powietrza może ominąć filtr. Zarost znajdujący się w strefie uszczelnienia jest jednym z czynników, które mogą do tego prowadzić. Dlatego w przypadku sprzętu wymagającego szczelnego przylegania do twarzy broda nie jest wyłącznie kwestią wyglądu* – mówi Krzysztof Makowski, Kierownik Pracowni Sprzętu Ochrony Układu Oddechowego CIOP-PIB.

Broda brodzie nierówna

Nie oznacza to jednak, że zarost automatycznie wyklucza stosowanie sprzętu ochrony układu oddechowego. Znaczenie mają rodzaj zarostu, jego długość, a przede wszystkim miejsce, w którym rośnie. Problem pojawia się szczególnie wtedy, gdy włosy znajdują się dokładnie w miejscu styku maski ze skórą. Osoby posiadające długą brodę nie mogą pozostać bez ochrony. W takich sytuacjach zaleca się zastosowanie rozwiązań, których skuteczność nie zależy od szczelnego przylegania części twarzowej do skóry, np. kaptur ochronny. Dlatego nie wystarczy prosta zasada: „masz brodę – nie możesz używać sprzętu ochronnego". Trzeba sprawdzić konkretny rodzaj sprzętu i jego dopasowanie do konkretnej osoby.

– *Dzień bez Brody jest dobrym pretekstem, żeby spojrzeć na zarost z trochę innej perspektywy. Nie chodzi o to, czy ktoś ma brodę, ale czy znajduje się ona w miejscu, w którym maska powinna szczelnie przylegać do skóry. To właśnie takie szczegóły mogą decydować o tym, czy sprzęt rzeczywiście chroni tak, jak powinien* – mówi Aleksandra Nowak z Pracowni Sprzętu Ochrony Układu Oddechowego CIOP-PIB.

Maska musi pasować do człowieka

Zarost nie jest jedynym czynnikiem wpływającym na szczelność. Twarze ludzi różnią się , wysokością, szerokością, kształtem nosa czy podbródka. Dlatego ten sam model maski może bardzo dobrze pasować jednej osobie, a innej – znacznie gorzej.

W doborze odpowiedniego sprzętu może pomóc opracowana przez CIOP-PIB aplikacja Size4Face. Wykonuje ona pomiar twarzy użytkownika i pozwala określić jej rozmiar antropometryczny, a następnie porównać go z wymiarami uwzględnionymi w bazie dostępnych półmasek. Dzięki temu można łatwiej zawęzić wybór do modeli i rozmiarów, które mają większą szansę właściwie pasować do konkretnej osoby.

Samo dobranie odpowiedniego modelu to jednak nie wszystko. Dopasowanie należy także sprawdzić za pomocą indywidualnych testów. Stosuje się zarówno metody jakościowe, oparte m.in. na wyczuwaniu smaku lub zapachu substancji testowej, jak i ilościowe, które poprzez pomiary pozwalają uzyskać liczbową ocenę poziomu

dopasowania maski do twarzy użytkownika. Dzień bez Brody pokazuje też coś szerszego: o skuteczności ochrony często decydują szczegóły, które łatwo przeoczyć w codziennej pracy. Dobór odpowiedniego sprzętu do zagrożenia to dopiero początek. Równie ważne jest sprawdzenie, jak działa on na konkretnej osobie i w rzeczywistych warunkach pracy. I właśnie takie spojrzenie – od ogólnych zasad do konkretnego użytkownika – może realnie poprawiać bezpieczeństwo.

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB) prowadzi działalność naukowo-badawczą na rzecz bezpieczeństwa, zdrowia i dobrostanu człowieka w środowisku pracy. Instytut opracowuje rozwiązania techniczne i organizacyjne, metody oceny i ograniczania zagrożeń zawodowych oraz wspiera rozwój zasad ergonomii i kultury bezpieczeństwa. Prowadzi także działalność ekspercką, edukacyjną, normalizacyjną i certyfikacyjną oraz współpracuje z pracodawcami, partnerami społecznymi i instytucjami naukowymi w Polsce i za granicą. Więcej informacji: **www.ciop.pl**

Dodatkowych informacji udziela:

Marek Sieczkowski
Rzecznik Prasowy
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Czerniakowska 16, 00-701 Warszawa
e-mail: marek.sieczkowski@ciop.pl
tel. +48 667 601 616